

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Yabancı Diller Yüksekokulu

Yapay Zekâ (YZ) Uygulamaları Politika Metni – Taslak Metin

- Yayın Tarihi: 01.01.2025
- Revizyon Tarihi: 01.01.2026 (Yıllık uygulamadan sonra gözden geçirilecek ve resmileştirilecektir.)
- Sürüm: 1.0
- Hazırlayan: Öğr. Gör. Dr. Gökhan HİNİZ

Not : Bu taslak metnin sadeleştirilmesi ve içerik geri bildirimi için *2025 Ocak* sürümlü **ChatGPT** ve **Google Gemini** yapay zekâ modellerinden destek alınmıştır. Tanımlar ChatGPT tarafından metin yazıldıktan sonra oluşturulmuştur. **Tablolar düz metinler üzerinden** ChatGPT tarafından uygun komutlarla oluşturulmuştur. İçerik oluşturulduktan sonra tamamı kontrol edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

- 1. Giriş**
 - 1.1. Amaç
 - 1.2. Kapsam
 - 1.3. Hukuki Dayanaklar
 - 1.4. Tanımlar
- 2. Yapay Zekâ Kullanımında Yetki ve Sorumluluk Matrisi**
 - 2.1. Amaç
 - 2.2. Politika
 - 2.3. Prosedür
- 3. Uygulama Esasları**
 - 3.1. Amaç
 - 3.2. Politika
 - 3.3. Prosedür
 - 3.3.1. YZ Araçlarına Erişim ve İzin Süreçleri
 - 3.3.2. YZ Destekli Süreçlerin Denetimi
 - 3.3.3. Yaptırımlar
- 4. Etik ve Sorumlu Yapay Zekâ Kullanımı**
 - 4.1. Amaç
 - 4.2. Tanımlar
- 5. Kişisel Verilerin Korunması ve YZ Kullanımı**
 - 5.1. Amaç
 - 5.2. Politika
- 6. Gizlilik ve Güvenlik Ayarları**
 - 6.1. Amaç
 - 6.2. Politika
 - 6.3. Prosedür
 - 6.3.1. Genel YZ Araçlarında Gizlilik Ayarları
 - 6.3.2. Kurumsal VPN / Güvenli Ağ Kullanımı
 - 6.3.3. Ekran Görüntüsü / Oturum Kaydı Politikası
 - 6.4. Kontrol Listesi
- 7. Veri Saklama ve İmha Politikası**
 - 7.1. Amaç
 - 7.2. Politika
 - 7.3. Prosedür
 - 7.3.1. Veri Saklama Süreleri
- 8. Eğitim ve Farkındalık**
 - 8.1. Amaç
 - 8.2. Politika
 - 8.3. Prosedür
 - 8.3.1. Düzenli Eğitim Toplantıları
- 9. Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı Örnekleri**
 - 9.1. Dil Becerilerini Geliştirme

9.2. Ders İçeriği ve Materyal Geliştirme

9.3. Değerlendirme ve Geri Bildirim

9.4. Bireyselleştirilmiş Öğrenme

10. Yapay Zekâ Destekli Ölçme ve Değerlendirme

10.1. Amaç

10.2. Politika

10.3. Prosedür

10.3.1. Sınav Geliştirme Süreçleri

10.3.2. Değerlendirme Süreçleri

10.3.3. Gözetim ve Denetim

10.3.4. Örnek Olay

10.3.5. YZ Dirençli Ödevler

10.4. Kontrol Listesi (Sınav Güvenliği)

1. Giriş

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO), yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin eğitim-öğretim, araştırma ve idari süreçlerde sorumlu, etik ve verimli bir şekilde kullanılmasını teşvik ederken, olası riskleri en aza indirmeyi amaçlamaktadır. Bu politika, YDYO'nun tüm idari birimleri, akademik personeli ve öğrencileri için YZ kullanımıyla ilgili ilke, kural ve sorumlulukları belirlemektedir.

1.1. Amaç

Bu politikanın temel amacı, YDYO bünyesinde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına ilişkin açık ve uygulanabilir bir çerçeve sunmaktır. Bu çerçeve; şeffaflığı, hesap verebilirliği, veri güvenliğini, etik değerleri ve akademik bütünlüğü sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, YZ araçlarının sunduğu yenilikçi fırsatlardan yararlanırken, potansiyel riskleri (veri gizliliği ihlalleri, intihal, ayrımcılık, bilgi kirliliği vb.) minimize etmek ve kullanıcıları bu konularda bilinçlendirmek de amaçlar arasındadır.

1.2. Kapsam

Bu politika, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu çatısı altında YZ teknolojilerini kullanan veya YZ ile etkileşimde bulunan tüm kişi ve birimleri kapsar:

- **Yönetim (İdari) Birimleri:** Yüksekokul yönetimi, idari personel, bilgi işlem birimi ve destek hizmetleri.
- **Akademik Personel:** Misafir, geçici ve kadrolu akademik personel.
- **Öğrenciler:** Hazırlık düzeyindeki ve Yabancı Diller Yüksekokulu öğretim elemanlarından zorunlu ve isteğe bağlı yabancı dil dersi alan tüm öğrenciler.

Bu politika, hem YDYO'nun kendi geliştirdiği veya kurum içi barındırdığı YZ sistemlerini hem de üçüncü taraf sağlayıcılar tarafından sunulan YZ araçlarını (ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot, vb.) kapsar.

1.3. Hukuki Dayanaklar

Bu politika metni, ulusal ve uluslararası yasal düzenlemeler ile etik rehberlik belgeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Başlıca hukuki dayanaklar şunlardır:

- **Türkiye Cumhuriyeti Kanunları:**
 - **6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK):** Kişisel verilerin işlenmesi, korunması ve aktarılmasına ilişkin esasları belirler.
 - **2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu:** Yükseköğretim kurumlarının yapısını, görevlerini ve yetkilerini düzenler.
 - **5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun:** İnternet yayıncılığına ilişkin sorumlulukları ve denetimi kapsar.
 - **5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK):** Eser sahipliği, telif hakları ve fikri mülkiyet haklarını korur.
 - **Resmî Gazete'de Yayımlanmış YÖK (Yükseköğretim Kurulu), BTK (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu) ve CoHE (Council of Higher Education -**

Yükseköğretim Kurulu) yönergeleri: Yükseköğretim kurumları ve teknoloji kullanımıyla ilgili özel düzenlemeler.

- **Uluslararası Hukuk ve Etik Çerçeveler:**

- **Genel Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation - GDPR):** Avrupa Birliği'nde kişisel verilerin korunmasına ilişkin kapsamlı düzenleme.
- **eIDAS 2.0 (Elektronik Kimlik Belirleme ve Güven Hizmetleri Yönetmeliği):** Avrupa Birliği'nde elektronik işlemlerin güvenliğini ve karşılıklı tanınmasını düzenler.
- **OECD Yapay Zekâ İlkeleri (OECD AI Principles):** Kapsayıcı büyüme, sürdürülebilir kalkınma ve insan merkezli değerlere dayalı sorumlu YZ geliştirme ve kullanımına yönelik ilkeler sunar.
- **UNESCO Yapay Zekâ Etiği Tavsiyesi (UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence):** YZ'nin etik gelişimini ve kullanımını sağlamak için küresel bir çerçeve sağlar.
- **ISO/IEC 42001 (Yapay Zekâ Yönetim Sistemi Standardı - AI Management System):** YZ sistemlerinin yönetimine ilişkin uluslararası standart.
- **ISO/IEC 27001 (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Standardı):** Bilgi güvenliği yönetim sistemlerinin kurulması, uygulanması, sürdürülmesi ve sürekli iyileştirilmesi için gereksinimleri belirtir.
- **IEEE 7000 Serisi Standartlar:** Etik tasarım ve otonom sistemlerde şeffaflık gibi konulara odaklanan mühendislik standartları.
- **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (8. Madde - Özel Hayatın ve Aile Hayatının Korunması Hakkı):** Kişisel verilerin korunması ve gizlilik hakkını güvence altına alır.
- **Lanzarote Sözleşmesi (Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi):** Çocuk verilerinin korunması konusunda özel hassasiyet gerektirir.
- **Bologna Süreci:** Yükseköğretimde şeffaflık, öğrenci merkezlilik ve kalite güvencesi ilkeleri, YZ uygulamalarının eğitim süreçlerine entegrasyonunda da yol göstericidir.

- **UNESCO Yapay Zekâ Yeterlilik Çerçeveleri**

- **UNESCO AI Competency Framework for Teachers**
Öğretmenlerin yapay zekâyı pedagojik olarak anlaması, kullanması, değerlendirmesi ve etik bağlamda yönlendirmesi için gerekli bilgi ve becerileri belirler.
- **UNESCO AI Competency Framework for Students**
Öğrencilerin YZ teknolojileri hakkında temel bilgi, eleştirel düşünme, etik farkındalık ve üretken kullanıma yönelik beceriler geliştirmesini amaçlayan çerçevedir.

1.4. Tanımlar

Bu politika metninde geçen temel terimlerin tanımları aşağıda verilmiştir:

1.4.1. Yapay Zekâ (YZ) (Artificial Intelligence - AI)

İnsan zekasını taklit eden veya insan benzeri bilişsel yetenekleri sergileyen sistemlerdir. Bu sistemler, genellikle öğrenme, muhakeme etme, problem çözme, algılama ve dil anlama gibi görevleri yerine getirebilirler. YZ, belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere tasarlanmış algoritmalar ve modeller topluluğudur.

1.4.2. Algoritmik Yapay Zekâ (Algorithmic AI)

Belirli kurallar veya algoritmalar dizisiyle çalışan YZ sistemlerini ifade eder. Bu sistemler, önceden tanımlanmış mantık yapıları ve veri setleri üzerinde çalışarak çıktı üretirler. Genellikle daha deterministik (belirlenimci) bir yapıya sahiptirler ve kararlarının ardındaki süreçler daha şeffaf olabilir.

1.4.3. Üretken Yapay Zekâ (Generative AI)

Metin, görüntü, ses veya diğer veri türleri gibi yeni ve özgün içerikler üretebilen yapay zekâ modelleridir. Geniş veri kümeleri üzerinde eğitilerek, öğrenilen kalıpları kullanarak orijinal çıktılar oluştururlar. Örnekler arasında ChatGPT, Google Gemini ve DALL-E gibi araçlar bulunur.

1.4.4. Dar Yapay Zekâ (Narrow AI / Weak AI)

Belirli ve sınırlı bir görev için tasarlanmış ve optimize edilmiş YZ sistemleridir. Örneğin, satranç oynayan bir YZ, sesli asistanlar veya spam filtreleri dar YZ'ye örnek teşkil eder. İnsan benzeri genel bir zekâya sahip değildirler ve tanımlı görevlerinin dışına çıkamazlar.

1.4.5. Genel Yapay Zekâ (General AI / Strong AI)

Henüz geliştirilmemiş, insan zekâsının tüm bilişsel yeteneklerini taklit edebilen ve herhangi bir görevi öğrenebilen, anlayabilen ve uygulayabilen teorik YZ sistemidir. Adaptif öğrenme, soyut düşünme ve problem çözme gibi insani yeteneklere sahip olması beklenir.

1.4.6. Süper Yapay Zekâ (Super AI)

İnsan zekâsını her alanda (bilimsel yaratıcılık, genel bilgi, sosyal beceriler dahil) aşan hipotetik YZ sistemidir. İnsanlığın geleceği üzerinde derin etkileri olabileceği düşünülen en gelişmiş YZ seviyesidir.

1.4.7. Kişisel Veri (Personal Data)

Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgidir. Ad, soyadı, T.C. kimlik numarası, e-posta adresi, telefon numarası, IP adresi, konum verileri, fiziksel, ekonomik, kültürel veya sosyal kimliğe ilişkin bilgiler bu kapsamdadır.

1.4.8. Özel Nitelikli Kişisel Veri (Special Categories of Personal Data)

İrk, etnik köken, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep veya diğer inançlar, kılık ve kıyafet, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlık, cinsel hayat, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili veriler ile biyometrik ve genetik veriler gibi işlenmeleri özel hassasiyet gerektiren verilerdir.

1.4.9. Veri Anonimleştirme (Data Anonymization)

Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Bu süreç, verilerin kişisel veri niteliğini kaybetmesini sağlar.

1.4.10. Komut Mühendisliği (Prompt Engineering)

Yapay zekâ modellerinden (özellikle üretken YZ) istenen çıktıyı almak için doğru ve etkili komutların (prompt'ların) tasarlanması ve optimize edilmesi sürecidir. YZ modelinin istenilen görevi en verimli şekilde yerine getirmesini sağlamak amacıyla komutların içeriği, formatı ve yapısı üzerinde çalışmayı içerir.

1.4.11. Model İyileştirme (Model Improvement)

Yapay zekâ modelinin performansını, doğruluğunu veya yeteneklerini artırmak amacıyla yapılan süreçlerdir. Bu genellikle modelin daha fazla veriyle eğitilmesi, algoritmalarda iyileştirmeler yapılması veya model parametrelerinin ayarlanması şeklinde gerçekleşir.

1.4.12. Veri Saklama (Data Storage)

Yapay zekâ sistemleri tarafından işlenen veya üretilen verilerin belirli bir süre boyunca depolanması ve muhafaza edilmesi işlemidir. Bu, hem geçici işlem verilerini hem de kalıcı depolama gerektiren çıktıları kapsar.

1.4.13. Maskeleye (Data Masking)

Kişisel verilerin orijinal halinin gizlenmesi amacıyla belirli karakterlerinin değiştirilmesi, şifrelenmesi veya görünmez hâle getirilmesi işlemidir. Maskeleye, verinin yapısını koruyarak sadece yetkisiz kişilere görünürlüğünü engellemeye yönelik bir güvenlik önlemidir. Örneğin, "T.C. Kimlik No: 12345678901" ifadesinin "T.C. Kimlik No: 123*****01" şeklinde gösterilmesi bir maskeleye işlemidir.

1.4.14. Anonimleştirme (Anonymization)

Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilse dahi hiçbir şekilde kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek bir kişiyle ilişkilendirilemeyecek hâle getirilmesidir. Anonimleştirme, verilerin kişisel veri niteliğini tamamen ortadan kaldırır ve bu veriler artık KVKK veya GDPR kapsamına girmez. Kalıcı bir işlem olup, geri döndürülemez şekilde yapılmalıdır.

2. Yapay Zekâ Kullanımında Yetki ve Sorumluluk

2.1. Amaç

Bu bölümün temel amacı, ÇOMÜ Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) bünyesinde yapay zekâ (YZ) araçlarının **sorumlu, etik ve güvenli** kullanımına ilişkin yetki ve sorumlulukları **açıkça tanımlamaktır**. Bu sayede, YZ teknolojilerinin entegrasyonu sırasında **şeffaflık, hesap verebilirlik ve akademik bütünlük** en üst düzeyde sağlanacaktır. YDYO, tüm kullanıcıların YZ uygulamalarıyla ilgili rollerini ve yükümlülüklerini bilmelerini temin ederek, olası riskleri minimize etmeyi ve YZ'nin faydalarını maksimize etmeyi hedeflemektedir.

2.2. Politika

YDYO bünyesindeki tüm yönetim birimleri, akademik personel ve öğrenciler, yapay zekâ araçlarını kullanırken belirlenen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde hareket etmekle yükümlüdür. Bu politika, YZ kullanımının niteliğine (idari, akademik, araştırma, kişisel öğrenme vb.) ve ilgili kişinin

pozisyonuna göre farklılaşan sorumlulukları içerir. Herkes, YZ kullanımında **etik ilkelere, veri gizliliğine, fikri mülkiyet haklarına ve akademik dürüstlük standartlarına** uymaktan **kişisel olarak sorumludur**. YZ tarafından üretilen içeriklerin veya önerilerin **nihai doğruluğu ve uygunluğu her zaman insan denetiminde olmalı ve doğrulanmalıdır**. YZ'nin ayrımcılık, önyargı veya yanlış bilgi yayma potansiyeli göz önünde bulundurularak, tüm kullanıcılar bu sistemlerin çıktılarının kritik bir değerlendirmesini yapmalıdır.

2.3. Prosedür

Aşağıdaki matris, YDYO içerisindeki farklı rollerin YZ kullanımındaki genel yetki ve sorumluluklarını detaylandırmaktadır. Bu prosedürler, YZ araçlarının günlük iş akışlarına ve akademik süreçlere nasıl entegre edileceğini ve yönetileceğini belirler.

2.3. Prosedür

Rol / Birim	Yetkiler	Sorumluluklar
YDYO Müdürlüğü	- YZ kullanım politikalarını belirlemek - YZ araçlarının seçimi ve denetimi - Kurumsal eğitim programlarını başlatmak	- Etik, güvenlik ve gizlilik çerçevesinde YZ entegrasyonunu sağlamak - Tüm personelin politika ve prosedürlere uygun davranmasını gözetmek
Bölüm Başkanları / Koordinatörler	- YZ araçlarının bölüm bazında entegrasyonunu yönlendirmek - Uygun YZ araçlarını onaylamak	- YZ araçlarının eğitim içeriği ve değerlendirme süreçlerine uygunluğunu sağlamak - Akademik personeli bilgilendirmek ve desteklemek
Akademik Personel	- Eğitim materyali hazırlamada YZ araçlarını kullanmak - Öğrencilerin YZ araçlarını kontrollü kullanmalarına rehberlik etmek	- Üretilen içeriğin doğruluğunu denetlemek - Akademik dürüstlüğü sağlamak - Öğrencilerin YZ çıktılarının uygunluğunu değerlendirmek
İdari Personel	- YZ tabanlı sistemleri idari işlemlerde kullanmak (örn. belge düzenleme, dil desteği)	- Hassas verilerin korunmasını sağlamak - Kullanılan araçların kurumsal veri politikalarına uygunluğunu kontrol etmek
Öğrenciler	- YZ araçlarını kişisel öğrenme, ödev hazırlama, araştırma gibi alanlarda destekleyici olarak kullanmak	- Akademik dürüstlüğe uymak (örneğin, YZ'nin katkısını açıkça belirtmek) - YZ çıktılarının doğruluğunu kontrol etmek

Rol / Birim	Yetkiler	Sorumluluklar
		- Etik kurallara ve veri gizliliğine dikkat etmek
Bilgi İşlem / Teknik Destek	- YZ araçlarının teknik altyapısını kurmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak	- Güvenlik açıklarını önlemek - Kullanıcıları teknik açıdan bilgilendirmek - YZ sistemlerinin güncelliğini ve güvenliğini sağlamak
Kalite Güvence Birimi	- YZ kullanımının kalite süreçlerine etkisini değerlendirmek	- Politikalara uyumu izlemek - Akademik kalite standartlarına uygunluğu denetlemek

3. Uygulama Esasları

3.1. Amaç

Bu bölüm, ÇOMÜ Yabancı Diller Yüksekokulu'nda (YDYO) yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin kurumsal düzeyde uygulanmasına ilişkin temel esasları ortaya koyar. YZ araçlarının kullanımıyla ilgili erişim, denetim ve yaptırım süreçlerinin açık, şeffaf ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi hedeflenmektedir. Böylece, YZ sistemlerinin eğitim, araştırma ve idari süreçlerde güvenli, etik ve verimli biçimde kullanılması sağlanacaktır.

3.2. Politika

YDYO bünyesinde YZ teknolojilerinin kullanımı, aşağıdaki politika ilkelerine dayanır:

- **Şeffaflık ve İzlenebilirlik:** YZ destekli tüm işlemler şeffaf şekilde belirtilmeli, kayıt altına alınmalı, gerektiğinde izlenebilir olmalıdır.
- **İnsan Denetimi:** YZ çıktıları nihai kararlar için tek başına kullanılmamalı, mutlaka insan denetiminden geçmelidir.
- **Gizlilik ve Güvenlik:** YZ sistemlerine aktarılan veriler kişisel veri politikalarına uygun şekilde korunmalıdır.
- **Eşitlik ve Erişim:** Tüm kullanıcılar YZ kaynaklarına adil erişim hakkına sahip olmalı, ayrımcılıktan kaçınılmalıdır.
- **Sürekli Denetim ve Gelişim:** YZ kullanım süreçleri periyodik olarak değerlendirilerek güncellenmelidir.

3.3. Prosedür

3.3.1. YZ Araçlarına Erişim ve İzin Süreçleri

- Akademik personel, herhangi bir içerikte YZ kullanımı öngörüyorsa, bu durumu ilgili metinde açıkça belirtmelidir. YZ'yi ne amaçla ve kapsamda kullanıldığını şeffaf bir biçimde ifade etmelidir.

- Öğrenciler, ders kapsamında YZ kullandıklarında, amaç, kapsam ve katkı oranını belirtmekle yükümlüdür.
- İdari personel, kurumsal görevlerinde YZ kullanabilir; kişisel veri içeren içerikler YZ sistemlerine aktarılmadan önce **mutlaka anonimleştirilmelidir**.
- Tüm kullanıcılar, kendilerinin, öğrencilerin, idari personelin, kurumun ve 3. kişilerin yazılı ve görsel kişisel verilerini YZ araçları ile izinsiz paylaşmaktan kaçınır. İlgili kişilerin rızası olsa dahi kişisel bilgileri **anonim hale getirilir veya maskelenir**.

3.3.2. YZ Destekli Süreçlerin Denetimi

- Her eğitim-öğretim döneminde, bölüm başkanlıkları tarafından YZ kullanımının akademik süreçlere etkisi raporlanır.
- Kalite Güvence Birimi, yılda en az bir defa YZ araçlarının kalite standartlarına uyumunu değerlendirir.
- Bilgi İşlem Birimi, sistem erişim loglarını periyodik olarak gözden geçirerek olası güvenlik açıklarını raporlar.
- Öğrenci projeleri ve ödevlerinde YZ katkısı tespit edilen durumlarda öğretim elemanları tarafından "YZ Bildirim ve Değerlendirme Formu" doldurulur.

3.3.3. Yaptırımlar

Aşağıda belirtilen durumlar, ihlal olarak değerlendirilir ve uygun yaptırımlarla sonuçlanır:

Öğrenciler İçin Yaptırımlar

İhlal Türü	Açıklama	Yaptırım
Yetkisiz Erişim	Yönetici izni olmadan kurumsal YZ platformlarına erişim sağlama	Sistem erişimi 1 yarıyıl süreyle kapatılır. Uyarı cezası verilir.
YZ Katkısını Gizleme	Ödev veya projelerde YZ kullanımını belirtmeme	Not “0” (sıfır) verilir. Sözlü uyarı cezası uygulanır.
İntihal	YZ çıktısını kaynak göstermeden kullanmak	Not iptali, Disiplin Kurulu’na sevk
Yanıltıcı Kullanım	YZ ile üretilmiş içeriği kendi çalışması gibi sunmak	Not iptali, resmi uyarı, tekrar ödev/sınav hakkı verilmez.
Kişisel Veri İhlali	Başka kişilere ait verileri YZ sistemlerine izinsiz girmek	KVKK ihlali raporlanır ve disiplin kuruluna sevk edilir.
Sınavda YZ Kullanımı	Sınav esnasında YZ’den faydalanmak	Sınav geçersiz sayılır, Kopya üzerinden disiplin Kurulu’na sevk
Gizli Belge Paylaşımı	Sınav sorusu, öğretmen notu vb. içerikleri YZ’ye aktarmak	Disiplin kurulna sevk ve hukuki işlem

4. Etik ve Sorumlu Yapay Zekâ Kullanımı

Bu bölüm, YDYO’da yapay zekâ (YZ) çözümlerinin insan onuruna saygılı, şeffaf, hesap verebilir ve güvenli biçimde tasarlanıp kullanılmasını ayrıntılı olarak düzenler.

4.1 Amaç

1. YZ’nin eğitim-öğretim ve idari süreçlerde **etik ilkelere** uygun kullanımını güvence altına almak.
2. Tüm paydaşlarda (idari personel, akademisyen, öğrenci) **etik farkındalık ve sorumluluk bilinci** oluşturmak.
3. İhlal risklerini (intihal, önyargı, veri sızıntısı, yanıltıcı içerik vb.) proaktif biçimde önlemek.

4.2 Tanımlar

Terim	Tanım
Etik	Bir eylemin “doğru-yanlış” veya “iyi-kötü” niteliğini belirleyen ilke, norm ve değerler bütünü.
Etik YZ Kullanımı	YZ araçlarıyla ilgili tüm karar ve uygulamaların insan haklarına, akademik dürüstlüğe, hukuka ve kurumsal ilkelere uygun yürütülmesi; zararı en aza, faydayı en yükseğe çıkarma gözetilerek şeffaf, adil ve sorumlu davranılması.

5. Kişisel Verilerin Korunması ve YZ Kullanımı

Bu bölüm, YDYO bünyesinde işlenen tüm kişisel verilerin — özellikle yapay zekâ (YZ) süreçlerine dâhil edilen verilerin — 6698 sayılı KVKK, GDPR, ISO/IEC 27001 ve ilgili üniversite yönergeleri uyarınca nasıl korunacağını ayrıntılı biçimde düzenler.

5.1 Amaç

1. Kişisel verilerin YZ uygulamalarında **hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun** işlenmesini sağlamak.
2. Özel nitelikli veriler, çocuk verileri ve hassas içeriklerin **yetkisiz erişim, aktarma veya sızıntısını** önlemek.
3. Veri işleyen tüm paydaşlar (idari personel, akademisyen, öğrenci, üçüncü taraf) için **net sorumluluk ve izin çerçevesi** oluşturmak.
4. KVKK m.12 ve GDPR m.32 gereğince “**uygun teknik ve idari tedbirler**” ile riskleri en aza indirmek.

5.2 Politika

İlke	Politika Maddesi
Hukuka Uygunluk	YZ sistemine girilen her veri; amaç, hukuki sebep, süre ve yöntem bakımından KVKK & GDPR’a uygun olmalıdır.
Sınırlı İşleme	Veri, yalnızca belirli, açık ve meşru amaçlarla ve bunlarla sınırlı olarak işlenir.
Veri Minimizasyonu	YZ’ye “ gerekli ve yeterli ” olandan fazla veri aktarılmaz.
Açık Rıza & Aydınlatma	Açık rıza gerekli durumlarda “ Veri Sahibi Aydınlatma Formu ” ile önceden alınır; rıza geri çekilince işleme durdurulur.
Güvenli Saklama & İmha	Şifreleme, pseudonymisation, erişim matrisi ve düzenli imha ile veri korunur.
Uluslararası Aktarım Kontrolü	Yurt dışına aktarım, KVKK m.9’a göre KVK Kurulu onayı veya veri sahibinin açık rızası olmadan yapılamaz.
YZ Şeffaflığı	Veri, kapalı “kara kutu” modellere verildiğinde; model sağlayıcısı, sunucu lokasyonu ve geri alma süreci dosyalanır.
Hesap Verebilirlik	İdari personel, akademisyen ve model sağlayıcı dâhil tüm aktörler olası ihlallerde müştereken sorumludur.

6. Gizlilik ve Güvenlik Ayarları

6.1. Amaç

Bu bölümün amacı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) bünyesinde yapay zekâ (YZ) sistemleri ve araçlarının kullanımında **gizliliğin korunması, veri güvenliğinin sağlanması ve yetkisiz erişimlerin engellenmesi** için gerekli teknik ve yönetsel tedbirleri belirlemektir. Bu kapsamda hem kullanıcı düzeyinde hem de kurumsal altyapıda uygulanması gereken önlemler sistematik biçimde tanımlanmıştır.

6.2. Politika

YDYO’da YZ araçlarının kullanımı sırasında;

- **Veri gizliliği**, kullanıcıların ve sistemlerin temel hakkı ve sorumluluğudur.
- **Güvenli bağlantılar**, her türlü veri aktarımında zorunlu tutulur.
- **Oturumların, kullanıcı hareketlerinin ve içeriklerin kaydı**, yalnızca açık rıza ve bilgilendirme çerçevesinde yapılabilir.
- **Harici YZ platformlarına veri aktarımı** durumunda, aktarılacak verinin gizlilik derecesi mutlaka değerlendirilir.
- **Kurumsal VPN ve şifreli veri trafiği**, ağ içi ve dışı iletişimde standart uygulama olmalıdır.

- **Gizli oturumlar**, yalnızca yetkilendirilmiş kullanıcılar tarafından yürütülmelidir.
- Her türlü güvenlik ihlali derhal Bilgi İşlem Birimi'ne ve üst yönetime bildirilmelidir.

6.3. Prosedür

6.3.1. Genel YZ Araçlarında Gizlilik Ayarları

Kullanıcıların bireysel olarak eriştikleri YZ araçlarında aşağıdaki güvenlik yapılandırmaları zorunludur:

- **Oturum Güvenliği**
 - YZ araçlarına yalnızca kişiye özel e-posta ile kayıt olunmalı ve 2FA (iki faktörlü kimlik doğrulama) etkinleştirilmelidir.
- **İçerik Paylaşımı**
 - Kullanıcılar, *paylaşılan promptlar*, *önceki oturum kayıtları* ve *önbelleğe alınmış veriler* gibi içeriklerin sistem tarafından saklanması devre dışı bırakmalıdır (örn. "Chat History Off").
- **Model Ayarları**
 - Varsayılan olarak veri iyileştirme (model training) amacıyla veri paylaşımı kapatılmalı; GDPR ve KVKK uyumlu modeller tercih edilmelidir.
- **Otomatik Kayıt / Otomatik Tamamlama**
 - YZ sistemlerinin tarayıcı uzantıları üzerinden ekran görüntüsü veya kayıt alması engellenmeli; otomatik tamamlama verileri (autocomplete) kapatılmalıdır.

6.3.2. Kurumsal VPN / Güvenli Ağ Kullanımı

YDYO çalışanları ve öğrencileri, üniversite sunucularına ya da hassas veri içeren YZ sistemlerine erişirken aşağıdaki kurumsal ağ protokollerine uymalıdır:

- **VPN Kullanımı**
 - Tüm dış ağ bağlantılarında kurumsal VPN servisi kullanılmalıdır (OpenVPN veya WireGuard protokolü önerilir).
- **Güvenli Bağlantılar**
 - Bağlantılar yalnızca TLS 1.3 veya üstü ile şifrelenmiş kanallar üzerinden sağlanmalı; açık Wi-Fi ağlarında kurumsal erişim yapılmamalıdır.
- **Ağ İzleme**
 - Tüm erişim noktaları, Bilgi İşlem tarafından loglanmalı; belirli zamanlarda anomali taramaları yapılmalıdır.
- **Yama ve Güncelleme**
 - Güvenlik yamaları 30 gün içinde uygulanmalı, antivirüs ve casus yazılım koruma yazılımları güncel tutulmalıdır.

6.3.3. Ekran Görüntüsü / Oturum Kaydı Politikası

YZ ile yapılan çalışmaların kaydedilmesi veya görüntülenmesi sırasında dikkat edilmesi gereken gizlilik prensipleri:

- **İzinli Kayıt**
 - Hiçbir kullanıcı, bir başkasının ekranını, sesini veya YZ oturumunu izinsiz kaydedemez veya paylaşamaz.
- **Kurumsal Kayıt**
 - Eğitim veya analiz amacıyla oturum kaydı alınacaksa, ilgili kişiden yazılı onay alınmalı ve verinin kullanım süresi belirlenmelidir.
- **Yasaklı Kayıt Türleri**
 - Öğrenci sınavları, sağlık bilgileri içeren seanslar veya gizli belgelerin ekran görüntüsü kesinlikle alınamaz.
- **Güvenli Saklama ve Silme**
 - Alınan kayıtlar 90 gün içinde sistematik olarak silinmeli veya erişime kapatılmalıdır. Arşivlenmesi gereken içerikler yalnızca şifreli depolarda tutulmalıdır.

6.4. Kontrol Listesi

Güvenlik Kriteri	Uygulayan	Evet	Hayır	Açıklama
YZ aracı kullanıcı hesabında 2FA aktif mi?	Kullanıcı	☐	☐	
Model iyileştirme için veri paylaşımı devre dışı mı?	Kullanıcı	☐	☐	
Kurumsal VPN bağlantısı kullanılıyor mu?	Tüm personel	☐	☐	
Açık Wi-Fi üzerinden YZ araçlarına erişim yapılmadı mı?	Kullanıcı	☐	☐	
Ekran görüntüsü veya oturum kaydı alınmadan önce izin alındı mı?	Kullanıcı	☐	☐	
Oturum kayıtları süre sonunda silindi mi?	Bilgi İşlem	☐	☐	
Sistem güvenlik yamaları güncel mi?	Bilgi İşlem	☐	☐	
Veriler TLS 1.3+ ile şifrelenerek mi aktarılıyor?	Bilgi İşlem	☐	☐	

7. Veri Saklama ve İmha Politikası

7.1. Amaç

Bu bölümün amacı, YDYO bünyesinde yapay zekâ (YZ) araçları ve sistemleri kullanılarak toplanan, işlenen ve üretilen her türlü verinin; **güvenli, şeffaf, mevzuata uygun ve süre sınırlı biçimde** saklanması ve ihtiyaç dışı verilerin zamanında ve geri döndürülemez şekilde imha edilmesini sağlamaktır. Amaç, hem veri güvenliği hem de kişisel verilerin korunması ilkeleriyle tam uyum içerisinde **veri yaşam döngüsünü yönetmektir**.

7.2. Politika

YDYO, veri saklama ve imha süreçlerinde aşağıdaki politika ilkelerine bağlıdır:

- **Veri Minimizasyonu:** Gereğinden fazla veri toplanmamalı, yalnızca iş amaçlı gerekli veriler saklanmalıdır.
- **Yasal Süre Uyumu:** Saklama süreleri, ilgili mevzuat, iç düzenlemeler ve etik kurallar doğrultusunda belirlenmelidir.
- **İmha Sorumluluğu:** Verinin sahibi, onu oluşturan birim ya da kişi değil; ilgili sistemin yöneticisi ve veri sorumlusudur.
- **Geri Döndürülemez İmha:** Saklama süresi dolan veriler, fiziksel ve dijital olarak geri getirilemeyecek şekilde yok edilmelidir.
- **Loglama ve Denetim:** Tüm saklama ve imha faaliyetleri sistemli şekilde kayıt altına alınmalı ve düzenli olarak denetlenmelidir.
- **Gizlilik ve Güvenlik:** Saklama süresince veriler yetkisiz erişime karşı şifreli biçimde saklanmalı; erişim kayıtları tutulmalıdır.
- **YZ Bağlamında Saklama:** Üretken yapay zekâ araçlarıyla oluşturulan içerikler de saklama kapsamına dâhil edilerek yönetilmelidir.

7.3. Prosedür

7.3.1. Veri Saklama Süreleri

Veri saklama süreleri aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

Veri Türü	Saklama Süresi	Yasal Dayanak / Gerekçe
Öğrenci ödevleri ve YZ çıktıları	1 yıl	Akademik denetim ve şikâyet durumları
Öğrenci sınavları	5 yıl	YÖK ve ilgili yönetmelikler
E-posta yazışmaları (YZ araçları ile otomatik üretilen)	1 yıl	Kurumsal iletişim kayıt düzeni

Veri Türü	Saklama Süresi	Yasal Dayanak / Gerekçe
Yapay zekâ kullanım logları	1 yıl	KVKK, siber güvenlik gereklilikleri
Model geliştirme için kullanılan eğitim verisi	3 yıl	YZ modeli iyileştirme döngüsü
Sağlık, özel nitelikli veriler	6 ay (maksimum)	KVKK m.6 - Asgari saklama
Erişim logları / VPN kayıtları	1 yıl	5651 sayılı Kanun
YZ ile oluşturulan ders içerikleri	5 yıl	Ders içeriği arşivleme yükümlülüğü
E-imzalı resmi belgeler	5 yıl (kanunen farklı olabilir)	E-imza Kanunu, EBYS politikaları

* Veriler değerlendirme veya öğrenci ödevi/sınavı kapsamında toplanmışsa saklanır. Kullanıcıları YZ ile bireysel etkileşimleri ve pedagojik amaçlı kullanımı bu kapsamda değildir.

8. Eğitim ve Farkındalık

8.1. Amaç

Bu bölümün amacı, YDYO bünyesinde yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin güvenli, etik ve etkili kullanımını sağlamak için akademik ve idari personel ile öğrenciler arasında **YZ farkındalığını artırmak, yetkinlik düzeylerini geliştirmek** ve **kültürel bir dönüşüm** oluşturmaktır. Yapay zekâ araçlarının doğru şekilde anlaşılması ve kullanılabilmesi, sadece teknik yeterlilik değil aynı zamanda etik, yasal ve pedagojik bilgi birikimi gerektirir.

8.2. Politika

YDYO'da YZ teknolojilerine yönelik eğitim ve farkındalık faaliyetleri aşağıdaki temel ilkelere dayanır:

- **Sürekli Öğrenme:** YZ ile ilgili bilgi ve beceriler, değişen teknolojiyle birlikte sürekli güncellenmelidir. Her akademik yılda her bir kullanıcı grubu için en az 1 yapay zekâ farkındalık eğitimi düzenlenir. Eğitim geçmiş eğitimler ve ihtiyaçlar doğrultusunda planlanır.
- **Rol Bazlı Eğitim:** Her kullanıcının görevine, teknik seviyesine ve yetki sınırlarına uygun içeriklerle eğitim verilmelidir.
- **Etik Odaklılık:** Tüm farkındalık faaliyetleri, YZ'nin etik, hukuki ve pedagojik boyutlarını kapsamalıdır.
- **Erişilebilirlik:** Eğitimler hem çevrim içi hem yüz yüze olarak sunulur ve tüm paydaşlara ulaşılmalıdır.
- **Katılım Zorunluluğu:** Eğitimler (örneğin veri gizliliği, YZ etik ilkeleri) belirli roller için zorunludur.

- **Eğitim İzleme ve Ölçme:** Eğitimlerin etki ve sonuçları düzenli olarak ölçülmeli ve raporlanmalıdır.

8.3. Prosedür

8.3.1. Düzenli Eğitim Toplantıları

A. Yıllık Eğitim Takvimi:

- Her akademik yıl başında YDYO Müdürlüğü, YZ Politikaları Komisyonu koordinasyonunda yıllık eğitim planı oluşturur.
- Eğitim takvimi, öğrenci işleri otomasyonunda ve iç yazışma sisteminde yayımlanır.

B. Eğitim Türleri ve İçerikleri:

Eğitim Türü	Hedef Grup	İçerik
YZ Temel Okuryazarlık	Tüm personel ve öğrenciler	YZ kavramları, kullanım alanları, etik ve hukuki boyut
Güvenli YZ Kullanımı	Akademik ve idari personel	Gizlilik, VPN, veri güvenliği, loglama
Akademik YZ Kullanımı	Öğretim elemanları	Ders materyali geliştirme, değerlendirme, intihal kontrolü
Öğrenciye Yönelik YZ Eğitimi	Öğrenciler	Etik ödev hazırlama, kaynak gösterme, YZ çıktılarının doğrulanması
Model Tanıma ve Prompt Eğitimi	İleri düzey kullanıcılar	Prompt mühendisliği, LLM mantığı, çıktı kalitesi artırımı

9. Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı Örnekleri

Generative AI (özellikle ChatGPT ve benzeri büyük dil modelleri) bir yıllık pilot uygulamada hem öğrenciler hem de öğretim elemanları tarafından “**dil becerilerini destekleyen esnek, erişilebilir ve kişiselleştirilebilir bir araç**” olarak tanımlanmıştır. Aşağıdaki alt başlıklar, söz konusu çalışmadan (Hınız, 2024) elde edilen bulgulara dayalı somut kullanım senaryolarını sunar.

9.1. Dil Becerilerini Geliştirme

Beceri	Yapay zekâ ile öne çıkan uygulamalar
Okuma	• Sınıf seviyesine göre sınırsız metin üretme • Metin sadeleştirme/özetleme • Sözlük & eşanlamli sorguları • Öğrencilerin kültürel bağlamına ve ilgi alanlarına yönelik okuma içerikleri üretme
Yazma	• Fikir üretme & taslak çıkarma • Otomatik geri bildirim (dilbilgisi-kelime-organizasyon) • Yazılı iletişim
Dinleme	• Sesli sohbet
Konuşma	• Rol-oyunu diyalogları • Konu/bağlama özgü senaryo üretimi • Sesli sohbet
Dilbilgisi & Kelime	• Hata analizi ile nokta atış düzeltme • Söz varlığı genişletme listeleri
Telaffuz	• Sentetik sesle model dinleme • Fonetik transkripsiyon üretme

9.2. Ders İçeriği ve Materyal Geliştirme

- **Yerelleştirilmiş-kültürel metinler:** Öğretmenler kısa sürede “Türk kültürüne veya yabancı öğrencilerin kültürlerine uyarlanmış” okuma parçaları yazdırabildiler, fakat özgünlük ve doğruluk için insan kontrolü şart görüldü.
- **EA/SP(English for Specific/Academic Purposes) materyalleri:** Tıp, turizm veya mühendislik için terim-ağırlıklı diyalog ve kelime listeleri hazırlanabildi; özellikle ESP derslerinde ciddi zaman kazancı sağlandı.
- **Worksheet & sınav üretimi:** Soru tipleri (doğru-yanlış, boşluk doldurma, açık uçlu) otomatik üretildi; ancak bazı öğretim elemanları “gözden geçirilmeden aynen uygulanmasının” hatalı soru ve seviye dengesizliğine yol açtığını rapor etti.

9.3. Değerlendirme ve Geri Bildirim

- **Çok-katmanlı geribildirim:** ChatGPT; içerik ilgisi, organizasyon, kelime seçimi ve dilbilgisi gibi 3-4 başlıkta detaylı dönüt sunarak öğrencilerin revizyonlarını kolaylaştırabilir.
- **Hızlı paragraf/kompozisyon değerlendirmesi:** Hataları işaretleyip iyileştirme önerileri verdikten sonra “yeniden yaz” seçeneğiyle öğrencinin taslağı üzerinde döngüsel geliştirme mümkün olabilir.

- **Sınav maddesi kalibrasyonu:** AI jeneratörleri üzerinden üretilen test soruları öğretmenlerce Bloom düzeyi ve bağlamsal uygunluk açısından yeniden tartıldı; aksi hâlde yüzeysel sorular olduğu gözlemlendi.

9.4. Bireyselleştirilmiş Öğrenme

- **Seviye-uyumlu içerik:** Öğrenciler kendi ilgi alanlarına göre metin talep edip anında sözlük-sadeleştirme desteğiyle çalışabildiler; bu sayede motivenin arttığı bildirildi.
- **24/7 erişim & maliyet avantajı:** Kaynak satın alamayan veya ders dışında destek bulamayan öğrenciler, internet erişimi olan her yerde ücretsiz pratik yapabildiler.
- **Özel gereksinimler için uyarılma:** Disleksi dostu metin formatlama, görme-işitme engelliler için ses-metin dönüştürme gibi özellikler kapsayıcılığı güçlendirdi.

10. Yapay Zekâ Destekli Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölüm, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) bünyesindeki ölçme-değerlendirme faaliyetlerinde yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin **güvenli, adil** ve **etik** biçimde kullanılmasını; aynı zamanda YZ kaynaklı akademik ihlallerin önlenmesini amaçlayan ilke ve kuralları tanımlar.

10.1 Amaç

1. YZ destekli ölçme araçlarının öğretim süreçlerine **geçerlilik ve güvenilirlik** ilkesini gözeterek entegrasyonu.
2. Sınav ve ödevlerde **akademik dürüstlüğün korunması**, YZ aracılı kopya ve intihalin önlenmesi.
3. Ölçme-değerlendirmede **insan denetimini** zorunlu kılarak hatalı otomasyonun engellenmesi.
4. Öğrenci öğrenmesini destekleyecek **geribildirim odaklı** YZ kullanımının teşvik edilmesi.

10.2 Politika

İlke	Politika Maddesi
İnsan Merkezilik	YZ, değerlendirmede nihai karar verici değildir; sonuçlar her zaman öğretim elemanı tarafından onaylanır.
Şeffaflık	YZ ile hazırlanmış sınav/ödev bileşenleri öğretim elemanı tarafından etiketlenir; personel ve öğrenciler bilgilendirilir.
Gizlilik	Sınav soruları ve öğrenci yanıtları model iyileştirmesi ve veri işleme ayarları açık YZ platformlarına yüklenmez. Hiçbir işlemde kurum adı ve öğrenci bilgileri sistemlere yüklenmez.
YZ Dirençli Görevler	Denetimsiz ortamda verilecek ödev ve projeler, öğrencinin kişisel deneyim, saha verisi veya özgün ürün gerektiren formatta tasarlanır ("YZ-dirençli ödev" ilkesi).

10.3 Prosedür

10.3.1 Sınav Geliştirme Süreçleri

- **Soru Havuzu Oluşturma:** YZ araçları, soru köklerini taslak olarak üretebilir; ancak her madde uzman öğretim elemanı tarafından **içerik doğruluğu, dil seviyesi ve önyargı** açısından gözden geçirilir.
- **Rastgeleleştirme & Versiyonlama:** 50 + öğrencili sınavlarda en az **iki farklı** sürüm (grup) zorunludur; soru ve seçenek sırası otomatik karıştırılır.

10.3.2 Değerlendirme Süreçleri

- **Otomatik Değerlendirme:** Öğrenci sınav veya ödevleri otomatik değerlendirme sistemlerine yüklenecekse öğrencilerin bilgilileri kesinlikle paylaşılmaz. Sistemin verileri kaydetmediğinden emin olunur. İşlem bittikten sonra sistemden tüm veriler kalıcı olarak silinir.
- **YZ Destekli Rubrik:** Yazılı performans görevlerinde YZ, rubriğe dayalı geri bildirim önerisi sunabilir; puanlama son sözü öğretim elemanına bırakır.
- **İntihal & AI İçerik Taraması:** Turnitin + YZ içeriği olasılığını ölçen (örn. GPTZero) iki aşamalı tarama uygulanır. Sonuç **kanıt değil, indikatör** olup, öğrenci savunması alınır.

10.3.3 Gözetim ve Denetim

- **Cihaz Protokolü:** Sınav başlamadan önce telefon, akıllı saat ve kulaklıklar saklama kutusunda veya uygun bir konumda muhafaza edilir.
- **Ek Cihaz Taraması:** Gözetmenler, el metal dedektörü ile rastgele tarama yapar.
- **Gözetmen Oranı:** 30 öğrenciyi geçen sınavlarda **en az 2** gözetmen atanır.
- **Salon Kamerası:** KVKK aydınlatma metni ile bilgilendirme yapılarak, sınav salonları güvenlik kamerası ile kayıt altına alınabilir; kayıtlar 30 gün saklanır.

10.3.4 Örnek Olay

Bir öğrenci, yanında getirdiği ikinci bir akıllı telefonla sınav kâğıdının fotoğrafını çekti ve dışarıdaki başka bir öğrenciye iletti. Dışarıdaki öğrenci ChatGPT kullanarak yanıtları hazırladı ve mesajla geri gönderdi. Öğrenci doğru cevapları kâğıda geçirdi.

Tespit: Bir öğrencinin ihbarı üzerine durumdan haberdar olundu ancak delil yetersizliği nedeniyle işlem yapılmadı.

10.3.5 YZ Dirençli Ödevler

"YZ-dirençli ödev"; salt metin üretimine dayanmayan, öğrencinin **özgün deneyim, alan verisi** veya **çoklu ortam** çıktıları (fotoğraf, video, ses, el yazısı) gerektiren, dolayısıyla YZ'ye devredilmesi güç görevlerdir.

Ödev Türü	YZ-Direnç Mekanizması	Örnek
Alan Ziyareti Raporu	Öğrenci kendi fotoğraf/video kanıtı ekler, GPS etiketli.	"Çanakkale Troya Müzesi'nde gördüğünüz üç eseri video eşliğinde tanıtın."
Vlog + Refleksiyon	Öğrenci yüzü ve sesiyle 5 dakikalık vlog, ardından yazılı öz-değerlendirme.	"Erasmus günü deneyimlerinizi İngilizce vloglayın."
Eşli Mülakat & Kodlama	Çift yönlü kayıt + transkript; içerik tematik kodlanır.	"Bir turistle röportaj yapıp konuşma stratejilerini analiz edin."
Çevrim-içi Tartışma Savunması	Gerçek zamanlı Zoom kaydı; soru-cevap oturumu canlı.	"Sınıf panelinde iddianızı 3 dakikada savunun, ardından soruları yanıtlayın."

Planlama Önerisi: 1. Ödevin **ıslak taslak** kısmı (outline) sınıf içinde kâğıt-kalemle tamamlanır. 2. Öğrenci taslağı dijitalleştirip evde YZ'den **geri bildirim** alabilir. 3. Final içerik öğretim elemanına, taslak + revizyon izi ile teslim edilir. 4. Sözlü sunum/ savunma ile özgünlük teyit edilir.

10.4 Kontrol Listesi (Sınav Güvenliği)

Kriter	Uygulayan	Evet	Hayır	Açıklama
Telefonlar kilitli kutuda mı?	Gözetmen	☐	☐	
Ek cihaz taraması yapıldı mı?	Gözetmen	☐	☐	
Sınav kamerası (eğer varsa) çalışır durumda mı?	Bilgi İşlem	☐	☐	
Sınav PDF'i şifreli basıldı mı?	Öğr. Elemanı	☐	☐	
İntihal/YZ taraması kaydedildi mi?	Öğr. Elemanı	☐	☐	

SONUÇ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) Yapay Zekâ Politikası ve Kılavuzu, çağdaş eğitim-öğretim süreçlerine yapay zekâ teknolojilerinin entegre edilmesinde rehberlik eden kapsamlı ve sistematik bir çerçeve sunmaktadır. Bu politika, teknolojik gelişmelere açık ve yenilikçi bir yaklaşımı benimserken, aynı zamanda etik sorumluluk, kişisel veri güvenliği, akademik dürüstlük ve kurumsal şeffaflık ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalınmasını esas alır.

Tüm akademik ve idari süreçlerde insan denetiminin ön planda tutulduğu bu politika; yapay zekâ araçlarının sadece teknik değil, aynı zamanda pedagojik, etik ve hukuki boyutlarıyla ele alınmasını zorunlu kılar. Yetki ve sorumlulukların açıkça tanımlanması, risklerin önceden öngörülerek kontrol altına alınmasını ve yapay zekâ kullanımının fırsat odaklı fakat sorumlu biçimde yönlendirilmesini sağlar.

YDYO, bu politika ile birlikte sadece bugünün ihtiyaçlarına değil, gelecekteki teknolojik ve eğitsel dönüşümlere de hazırlıklı olmayı hedeflemektedir. Politika, her yıl düzenli olarak gözden geçirilerek gelişmelere uyum sağlayacak şekilde güncellenecek; böylece kurum genelinde yapay zekâ farkındalığı ve yetkinliği sürdürülebilir biçimde artırılacaktır. Sonuç olarak, bu belge; akademik özgünlükten taviz vermeden, teknolojinin sunduğu imkânlarla zenginleşen bir eğitim ortamı inşa etmenin temel taşıdır.